

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011803
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121011803.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného M. W., nar. XX. N. XXXX v G., trvale bytom G., okr. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 19. novembra 2021, č. k.: 8PP/164/2021-40, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. januára 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného M. W. zamieta.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku zamietol žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. augusta 2019, sp. zn. 34T/27/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. januára 2020, sp. zn. 6To/2/2020.

2. Okresný súd k formálnej podmienke, t. j. k vykonaniu potrebnej časti z uloženého trestu odňatia slobody uviedol, že odsúdený túto podmienku splnil.

3. K prvej materiálnej podmienke, t. j. že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie okresný súd uviedol, že aj túto podmienku odsúdený splnil, pričom okresný súd poukázal na hodnotenie riaditeľa ústavu.

4. K druhej materiálnej podmienke, t. j. že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život okresný súd uviedol, že túto podmienku nepovažuje za splnenú. Okresný súd poukázal na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol doposiaľ šesťkrát súdne trestaný, z čoho potom vyvodil, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani jeho predchádzajúce odsúdenia a najmä výkony dvoch nepodmiennečných trestov odňatia slobody na jeho osobu nepôsobili dostatočne výchovne a preventívne tak, aby ho prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Okresný súd tiež poukázal na to, že odsúdený už bol z výkonu trestu odňatia slobody v minulosti podmiennečne prepustený a aj sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia osvedčil, avšak niekoľko mesiacov po uplynutí skúšobnej doby trestnú činnosť spáchal opätovne. Z uvedených skutočností potom okresný súd vyvodil, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas jeho ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom jeho podmiennečným prepustením by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Okresný súd ďalej uviedol, že na jeho záveroch nič nemenia ani osobné pomery odsúdeného /t. j. starostlivosť o jeho syna a družku/, pretože už v roku 2016 bolo rozhodnuté o priznaní príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím W. W., pričom ani táto skutočnosť nevedla k zmene správania odsúdeného, ktorý sa trestnej činnosti dopustil v roku 2018.

5. Proti uzneseniu okresného súdu odsúdený priamo na verejnom zasadnutí zhlásil sťažnosť, ktorú písomne odôvodnila jeho obhajkyňa. Prokurátor sa práva podať sťažnosť proti napadnutému uzneseniu po jeho vyhlásení vzdal.

6. Obhajkyňa v písomnom odôvodnení sťažnosti okrem iného uviedla, že napadnuté uznesenie považuje za nezákonné. Odsúdený si uvedomuje, že nemá automaticky nárok na podmienené prepustenie a je si vedomý aj toho, že zmyslom podmieneného prepustenia nie je to, aby bol odsúdený za dobré správanie, resp. za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby trestu, a to bez zreteľa na účel trestu. Odsúdený poukazuje na to, že pozitívna prognóza budúceho chovania odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, avšak táto prognóza nemôže byť hodnotená subjektívne a účelovo bez prihliadnutia na všetky okolnosti prípadu. Podľa odsúdeného má význam aj zistenie, aké sociálne podmienky sú vytvorené pre odsúdeného po jeho prípadnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, pričom odsúdený namieťa, že okresný súd sa v napadnutom uznesení k týmto sociálnym podmienkam absolútne nevyjadril a tieto zároveň dostatočne neskúmal a namieťa tiež to, že okresný súd sa zaoberal jeho osobnými pomermi, na ktoré však vôbec neprihliadol, hoci mali mať podstatný význam na rozhodnutie o jeho žiadosti. Odsúdený poukázal na to, že má zabezpečené bývanie v mieste jeho trvalého bydliska, ďalej na to, že má chorého syna, o ktorého sa v súčasnosti stará jeho družka, ktorá je tiež vážne chorá a starostlivosť už nezvláda, preto sa potrebuje o svojho syna a družku postarať, z čoho má potom vyplývať, že je možné od neho očakávať, že bude viesť riadny život. Odsúdený ďalej uviedol, že bezprostredne po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa môže bezproblémovo zaradiť do spoločnosti a pokračovať v resocializácii prostredníctvom dostatočného rodinného zázemia, pričom tiež poukázal aj na vyjadrenie rímskokatolíckeho farára v Galante, ktorý prisľúbil dozerať na odsúdeného po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený zdôraznil, že cieľom podmieneného prepustenia na slobodu je okrem iného aj dovrieť nápravu odsúdeného na slobode. Odsúdený ďalej poukázal na to, že ak by záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania vedenia riadneho života bol založený výlučne a primárne na okolnostiach a dôvodoch, ktoré hrali úlohu pri ukladaní trestu odňatia slobody, potom by mohlo dôjsť k porušeniu zásady zákazu ne bis in idem. Odsúdený je toho názoru, že doposiaľ vykonaný trest je možné považovať za dostačujúci pre naplnenie účelu trestu, pričom na preukázanie jeho polepšenia je možné založiť aj prognózu, že v budúcnosti povedie riadny život. Odsúdený preto navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, resp. aby vo veci sám rozhodol a podmienenčne ho z výkonu trestu odňatia slobody prepustil.

7. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku Pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

8. Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku Nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak
a) nie je prípustná,
b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
c) nie je dôvodná.

9. Krajský súd na základe riadne a včas podanej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

10. Preskúmaním spisového materiálu krajský súd v zhode s okresným súdom zistil, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 4 (štyri) mesiace v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava z 20. augusta 2019, sp. zn. 34T/27/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. januára 2020, sp. zn. 6To/2/2020 za spáchanie pokračovacieho zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b), písm. f) Trestného zákona v znení do 31.07.2019 s poukazom na § 138 písm. f) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v znení účinnom do 31.07.2019 spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona. Zo skráteného výpisu odsúdeného vyplýva, že predpokladaný koniec výkonu trestu má 6. marca 2023.

11. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky a prvej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody krajský súd dospel k záveru, že zistenia okresného súdu sú správne, v napadnutom uznesení riadne odôvodnené, a preto na ne bez potreby ich opakovania len poukazuje. Krajský súd zároveň dodáva, že rozhodnutie prvostupňového súdu a súdu druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, pretože obe konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok (obdobne II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 320/2012), pričom tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (pozri IV. ÚS 350/09).

12. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, túto okresný súd vyhodnotil ako nespĺnenú a náležite odôvodnil, ako k tomuto záveru dospel, pričom krajský súd sa so závermi okresného súdu stotožňuje. Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplývajú skutočnosti, na ktoré už poukázal aj okresný súd, pričom krajský súd poukazuje na skutočnosť, že odsúdený bol celkom šesťkrát odsúdený, pričom po prvýkrát bol vo výkone trestu odňatia slobody v trestnej veci Okresného súdu Nitra vedenej pod sp. zn. 4T/6/08, kde mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, z výkonu ktorého bol podmiennečne prepustený dňa 12. augusta 2014 s určením skúšobnej doby 2 (dva) roky, pričom sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody osvedčil dňa 13. augusta 2017.

13. Podľa rozsudku okresného súdu špecifikovaného v bode 10 odsúdený spáchal trestnú činnosť dňa 5. novembra 2018 a 6. novembra 2018, teda takmer po pätnástich mesiacoch od jeho osvedčenia v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd uvádza, že v prípade podmiennečného prepustenia odsúdeného súd vychádzal z predpokladu, že účel trestu bol naplnený aj čiastočným výkonom trestu odňatia slobody, ktorý bol odsúdenému uložený v trestnej veci označenej v bode 12, teda dôvodne očakával, že odsúdený po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody viac páchať trestnú činnosť nebude. Ako sa tento predpoklad naplnil je možné posúdiť z rozhodnutí označených v bode 10.

14. Krajský súd uvádza, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Výkon uloženého trestu má na odsúdeného vplývať tak, aby došlo k jeho polepšeniu bez ohľadu na to, či bude alebo nebude podmiennečne prepustený. Podstatou úvah súdu pri rozhodovaní o návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného je v konečnom dôsledku ustálenie dôvodnosti predpokladu, že v odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojim spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

15. Odsúdenému boli spočiatku ukladané podmiennečné tresty odňatia slobody, kedy súdy zjavne vychádzali z toho, že zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti možno nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožníme dopustiť sa určitého konania, a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmiennečného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie. Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienečný trest odňatia slobody. Tento predpoklad sa žiaľ nenaplnil a v trestnej veci označenej v bode 12 súd odsúdenému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody. Odsúdený následne dostal ďalšiu šancu v podobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorú ako sa mohlo spočiatku zdať využil, keď sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody osvedčil. V prípade odsúdeného však ani výkon časti nepodmienečného

trestu odňatia slobody v inej trestnej veci zjavne k jeho náprave nevedol, pričom odsúdený následne znova páchal trestnú činnosť.

16. Obhajoba okresnému súdu vytýka, že sa okrem trestnej minulosti odsúdeného nevenoval aj ďalším skutočnostiam, ako je sociálne zázemie odsúdeného, ktorý má zabezpečené bývanie a ani jeho rodinným pomerom, kedy by sa mal starať o svojho chorého syna a tiež o chorú družku. Okresný súd sa pomerov odsúdeného v napadnutom uznesení dotkol naozaj len stručne, napriek tomu však výstižne. Správne okresný súd poukázal na to, že príspevok na opatrovanie syna odsúdeného ako fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím bol odsúdenému priznaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta už v mesiaci júl 2016, teda v čase po podmiennečnom prepustení odsúdeného. Odsúdený teda mal vedomosť o zdravotných problémoch svojho syna, o ktorého sa mal starať, avšak táto skutočnosť ho zjavne od páchania trestnej činnosti neodradila.

17. Krajský súd ďalej upriamuje pozornosť odsúdeného a jeho obhajkyne na rozsudok označený v bode 10, zo skutkovej vety ktorého vyplýva, že odsúdený trestnú činnosť spáchal na chránených osobách - osobách vyššieho veku. Na jednej strane sa teda odsúdený domáha zohľadnenia jeho sociálnej situácie v podobe starostlivosti o chorého syna a družku, na strane druhej sa nešťít trestnú činnosť cielene spáchať na osobách vyššieho veku.

18. Krajský súd ďalej poznamenáva, že vyjadrenie Farského úradu rímskokatolíckej cirkvi, farnosti Galanta z 16. novembra 2021 na rozhodnutie okresného súdu nemohlo mať vplyv. Z tohto vyjadrenia totiž vyplýva len toľko, že správca farnosti ubezpečuje odsúdeného o pomoci cirkvi s tým, že táto bude nápomocná, aby sa odsúdený vedel nanovo zapojiť do spoločenského a náboženského života, čo podmienil iniciatívou zo strany odsúdeného. Vo vyjadrení sa však bližšie neuvádza, akým farnikom bol odsúdený pred jeho posledným odsúdením, ako sa prejavoval medzi veriacimi a najmä z vyjadrenia nie je možné posúdiť, či by taká všeobecná pomoc mala a vôbec mohla mať vplyv na osobu odsúdeného a jeho správanie. Krajský súd preto môže len uviesť, že pokiaľ farnosť, veriaci do farnosti patriaci, resp. predstavení farnosti, ale najmä viera odsúdeného na jeho osobu pred jeho posledným odsúdením nemali taký vplyv, aby sa odsúdený nedostal do rozporu so zákonom, potom len ťažko možno uveriť, že by sa na tomto stave po podmiennečnom prepustení odsúdeného niečo zmenilo.

19. Okresný súd preto podľa názoru krajského súdu správne ustálil, že v prípade odsúdeného je prognóza riadneho vedenia života po podmiennečnom prepustení značne neistá a doterajší život odsúdeného skôr nasvedčuje tomu, že ani predchádzajúce tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom ich výkonu a ani čiastočný výkon nepodmiennečného trestu odňatia slobody v inej trestnej veci na neho nemali očakávaný účinok v tom zmysle, aby viac trestnú činnosť nepáchal. Okresný súd preto správne nemohol dospieť k záveru, že odsúdený splnil aj druhú materiálu podmienku na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

20. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.